

FI lausuntopyyntö VV

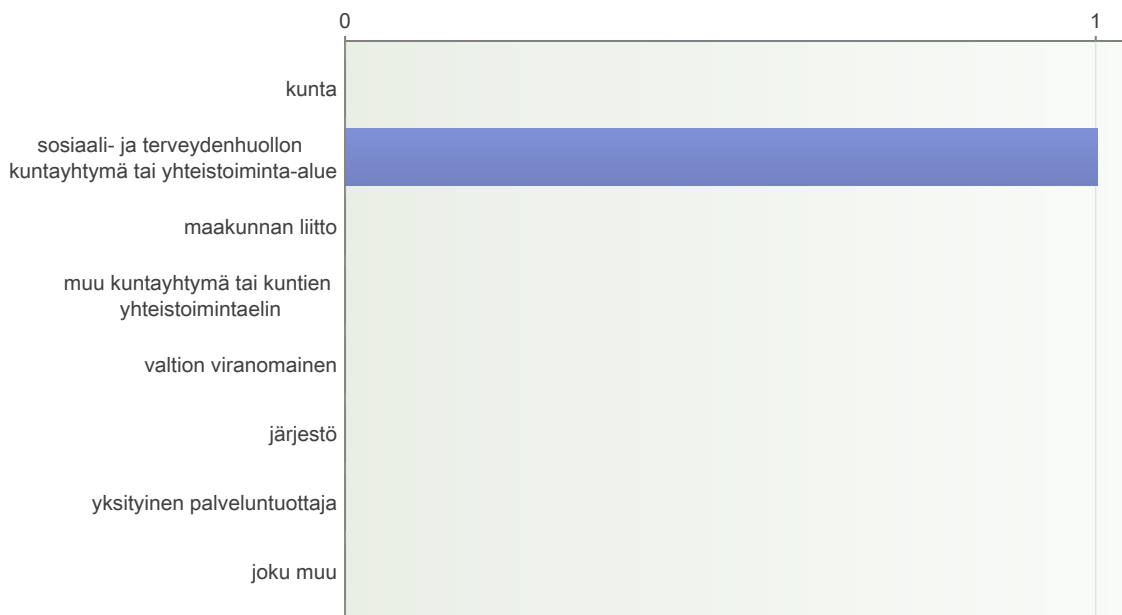
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymä	Eeva-Sirkku Pöyhönen	eeva-sirkku.poyhonen@paimio.fi	07.03.2017	Kuntayhtymän hallitus

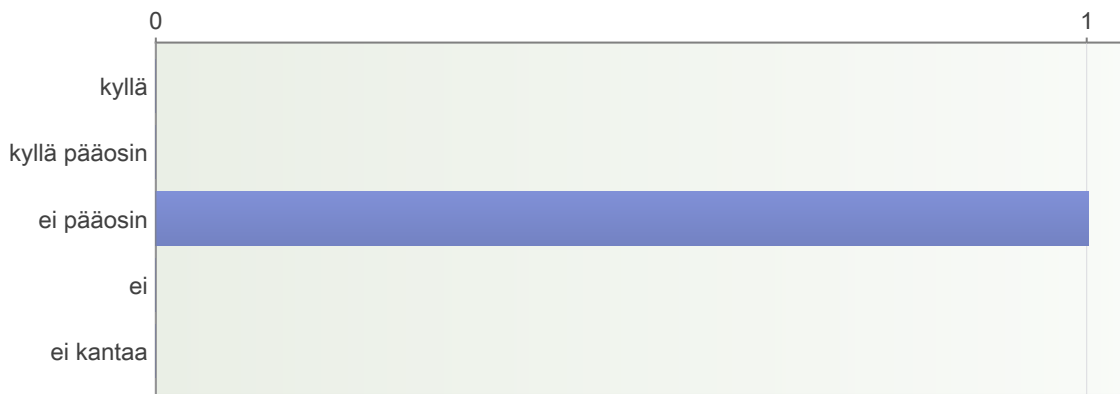
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

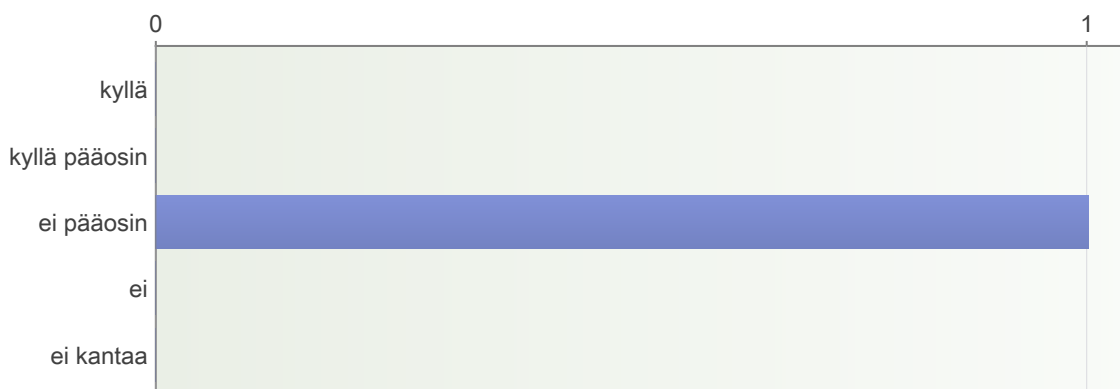
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus esitetyllä tavalla lähinnä lisää kansalaisten eri arvoisuutta, koska valintojen tekeminen ei ole mahdollista yhdenvertaisesti koko maassa. Suurilla kaupunkiseuduilla on etuoikeutettu asema, koska palvelutuotantoa ja sitä kautta valinnan mahdollisuuksia tulee olemaan enemmän muuhun maahan nähden. Palvelujen yhdenvertainen saatavuus ei esitetyllä lainsäädännöllä ole mahdollista. Sosiaalipalveluiden pirstaloituminen vaikuttaa hyvinvointierojen lisääntymiseen. Myös sote-palveluiden moniammatillisen ja monitoimijusrakenteen heikentymisellä on negatiivinen vaikutus väestön terveys- ja hyvinvointieroihin. Lainsäädännössä on unohdettu sote-palveluiden monimuotoisuuden kokonaisuus. Terveys- ja hyvinvointierot eivät pienene pelkällä lääkäriin pääsyn mittarilla.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

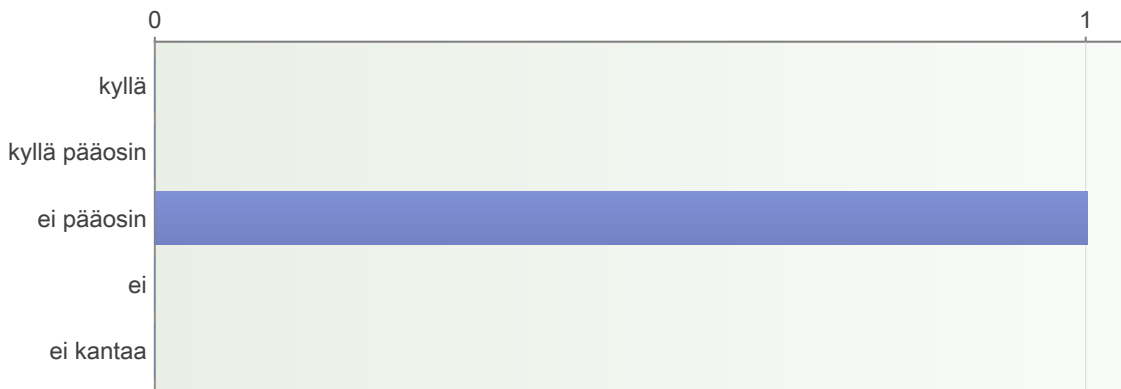
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus ei ole tasapuolinen koko väestön osalta, mahdollisuudet riippuvat ratkaisevasti asuinpaikasta sekä henkilön kyvystä tehdä valintoja.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

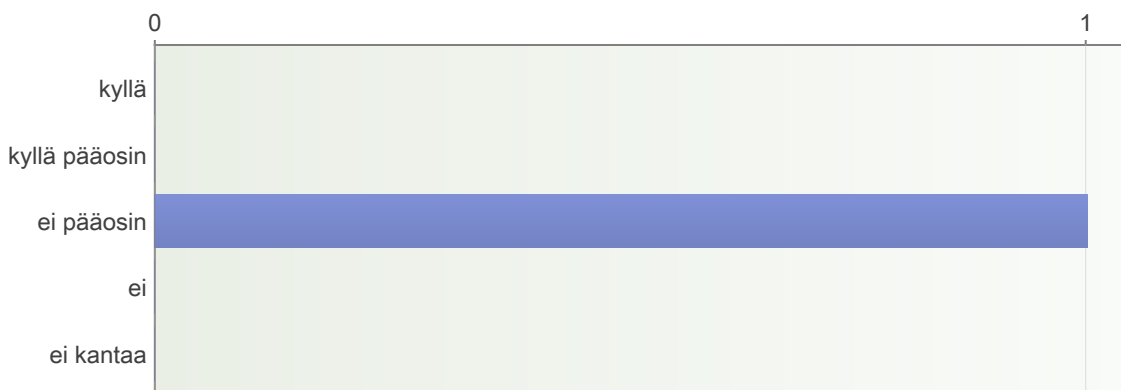
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus ei ole tasapuolinen koko väestön osalta. Mahdollisuudet riippuvat asuinpaikasta sekä henkilön kyvystä tehdä valintoja. Uudistus antaa mahdollisuuden hakeutua tilanteeseen sopimattomaan palveluun.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

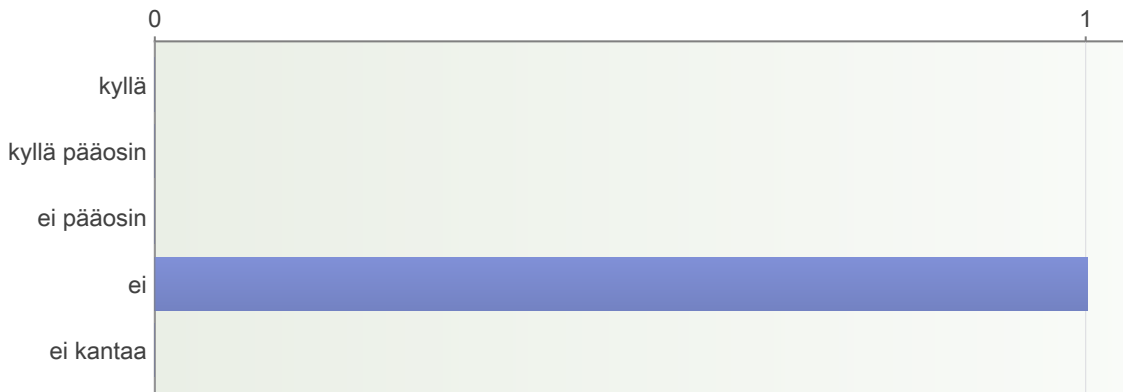
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tällä hetkellä palveluiden yhteensovittaminen tapahtuu lähellä asiakasta. Uudistuksessa vastuu palveluiden yhteensovittamisesta on liikelaitoksella. Näkökantomme mukaan tämä heikentää mahdollisuuksia ennalta ehkäisevään palveluun. Esimerkki ongelmallisesta tilanteesta on neuvola- ja kouluterveydenhuollon palveluiden sovittamisessa sekä siinä, miten saadaan ylläpidettyä yhteistyö kuntiin jäävään oppilashuoltoon

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

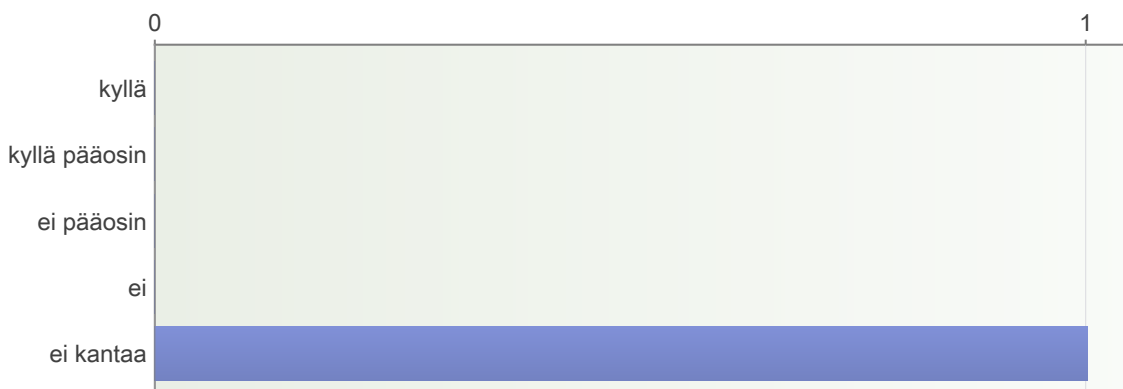
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus ehdotetussa muodossaan ei tuo säästöjä vaan lisää kustannuksia.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

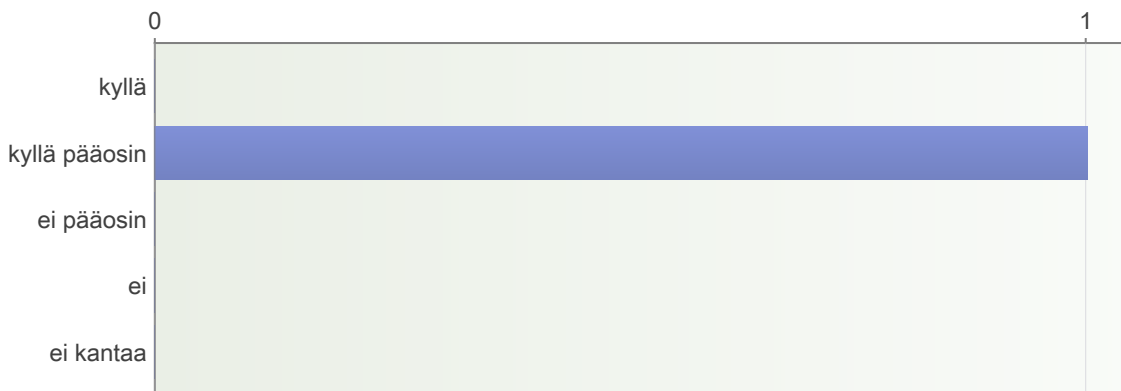

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

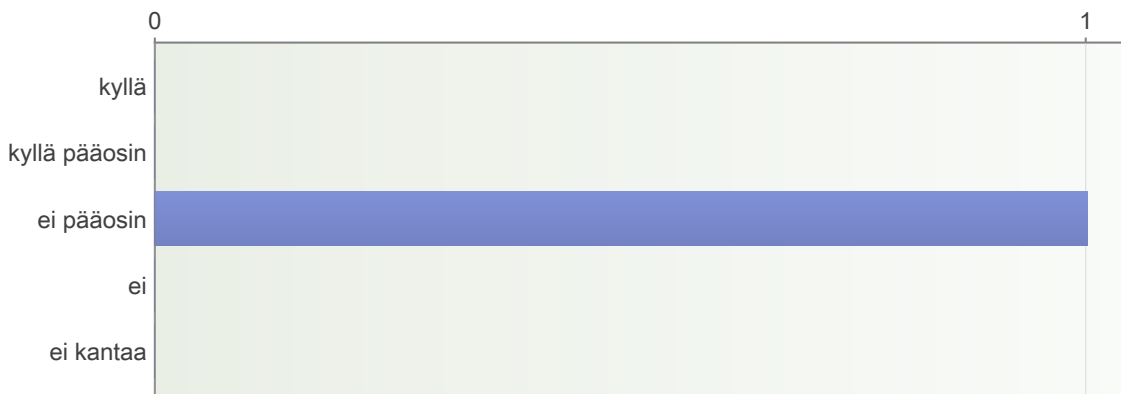
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksella voi olla positiivista vaikutusta toimintatapojen nopeampaan tarkasteluun ja muuttamiseen, mutta tätä kehitystä voi tapahtua myös ilman muutosta.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

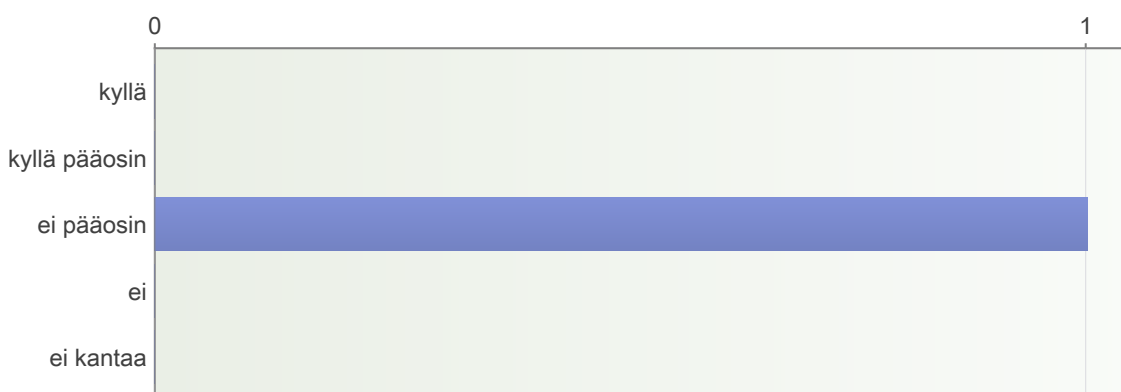
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Eräiden perusterveydenhuoltoon ja sosiaalipalveluihin kuuluvien palveluiden rooli jää epäselväksi esim. kuntoutuksen rooli, kotihoidon kokonaisuus lyhytaikaishoitoinen.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

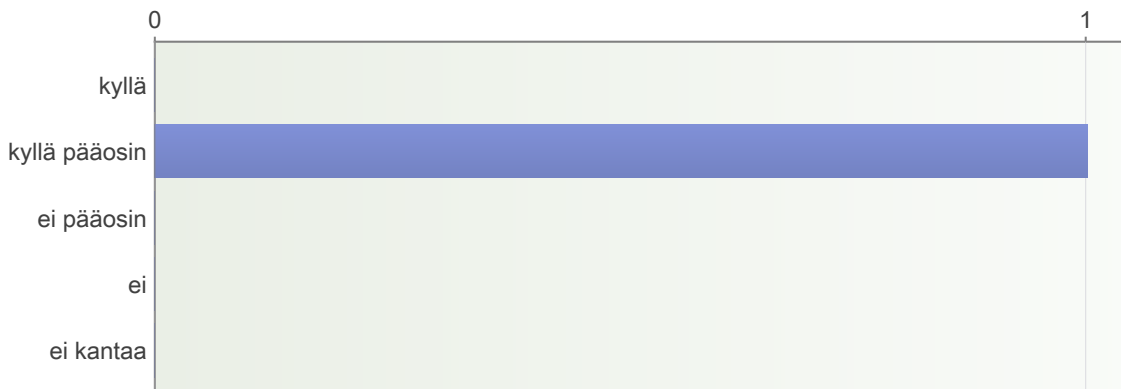
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan siirtyminen sote-keskuksesta liikelaitoksen palveluihin ei ole riittävän selvästi rajattu. Maksusetelin käytön rajaus jää epäselväksi.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

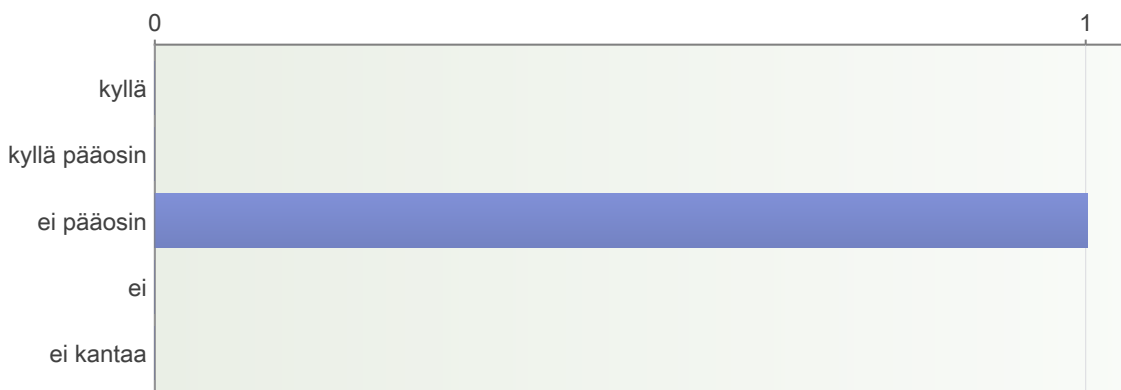

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

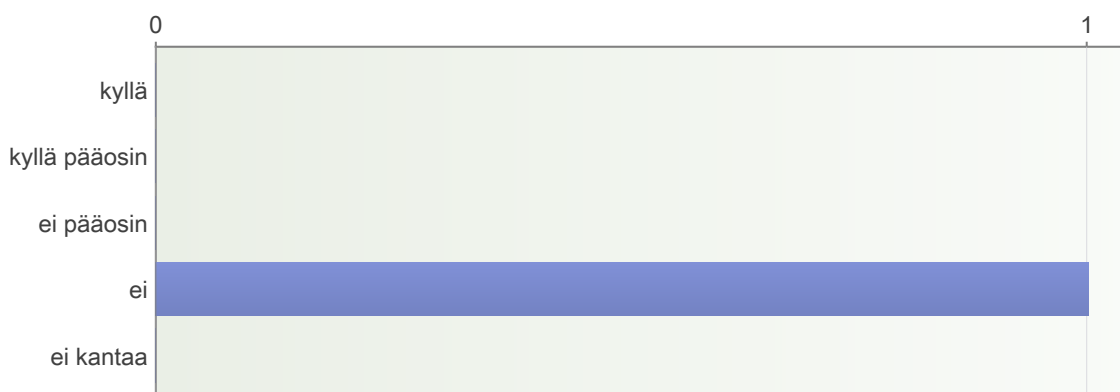
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelijärjestelmä antaa asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa palvelun tuottajaan, mutta mahdollisuus palvelujen toteutukseen on muutakin kuin palveluntuottajan valinta. Lisäksi on kyseenalaista, onko näin laaja ja monimutkainen setelijärjestelmä tarkoituksenmukainen kaikilla kansalaisilla vai onko järjestelmä luotu ajatellen ainoastaan henkilöitä, jotka pystyvät tällaisten päätösten tekemiseen.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

27. Vapaamuotoiset huomiot.

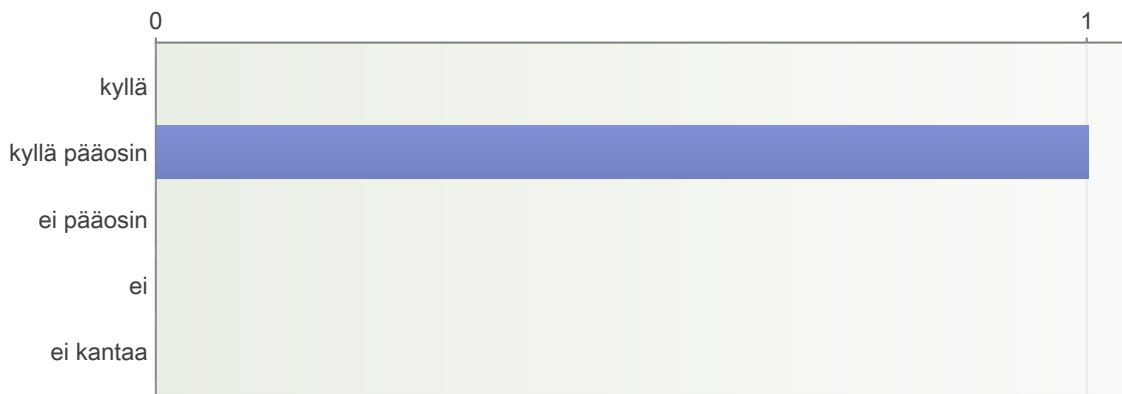
Vastaajien määrä: 1

- Ei ole tarkoituksenmukaista, että asiakkaalla on asuinpaikkakunnasta riippumatta mahdollisuus valita minkä tahansa maakunnan liikelaitoksen tai muun palveluntuottajan. Pienten maakuntien elinmahdollisuudet kyseenalaiset. Varsinais-Suomen osalta tämä ei sinällään ole ongelma, mutta voi myös maakunnassamme johtaa täysin ennakoimattomiin resurssitarpeen muutoksiin (lisäyksiin/vähennyksiin).

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

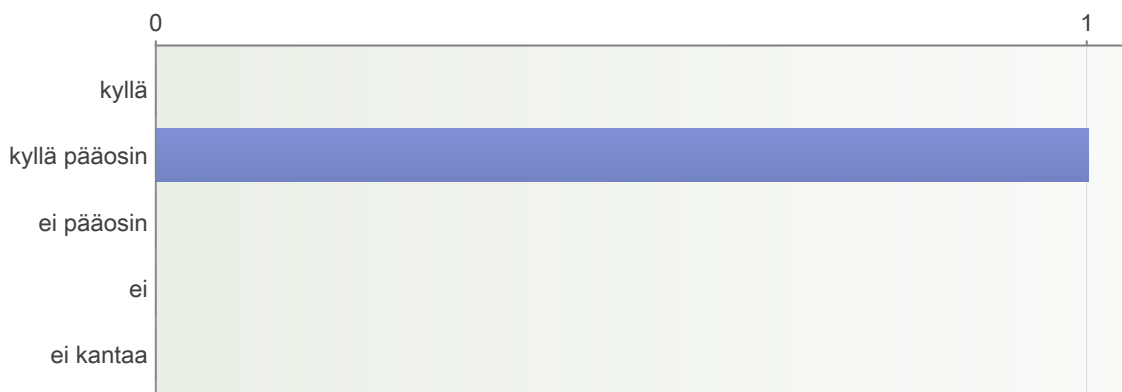

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

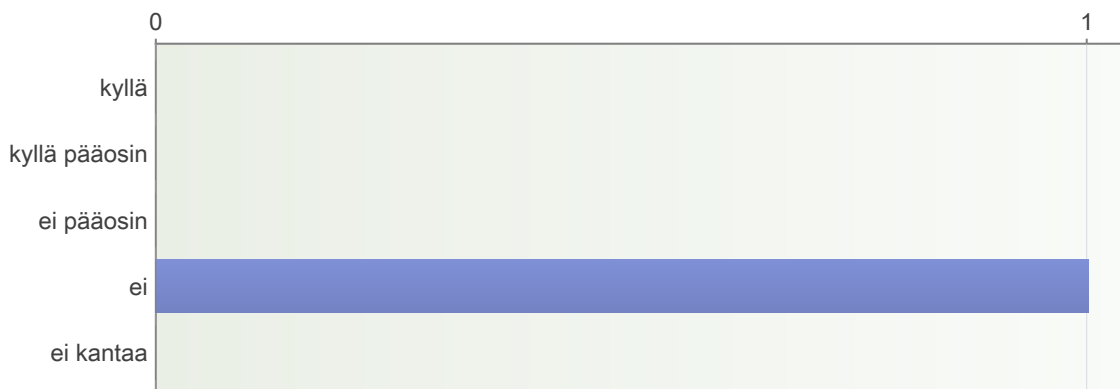
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelillä tulee todennäköisesti olemaan pieni omavastuu suhteessa nykyiseen palvelusetelijärjestelmään. Asiakkaalla on rajoittamaton oikeus setelin käyttöön eikä maakunnalla ole asiakassetelin antamisen jälkeen minkäänlaista ohjaus- ja vaikutusmahdollisuutta mistään näkökulmasta.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

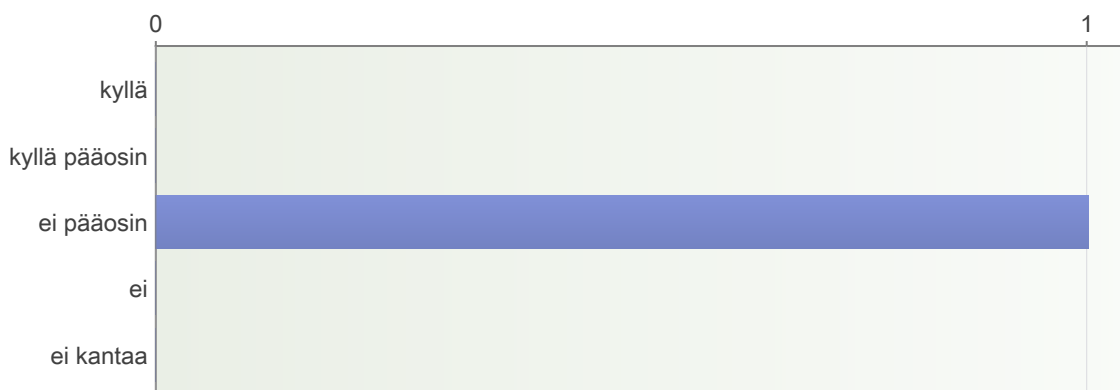
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys on huonosti muotoiltu. Asiakasseteli turvaa valinnanvapauden toteutumisen liiankin hyvin. Maakunnalla ei ohjausmahdollisuuksia. Tämä saattaa julkisen palvelutuotannon kestävämmään asemaan.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

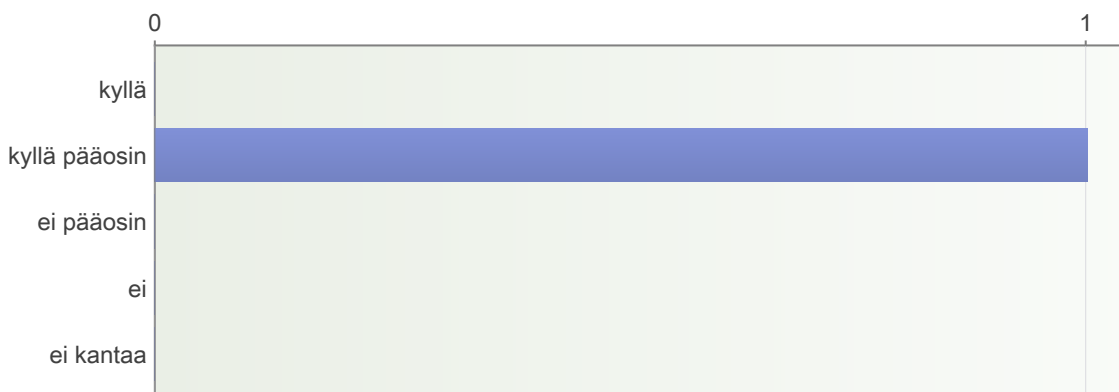
- Henkilökohtainen budjetti ei sovi kaikkiin suunniteltuihin palveluihin. Kustannusten ennakointi soveltuu palveluihin, joissa yksinkertainen palvelurakenne. Mitä käytännössä tapahtuu, kun budjetti ei riitä?

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti).

Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

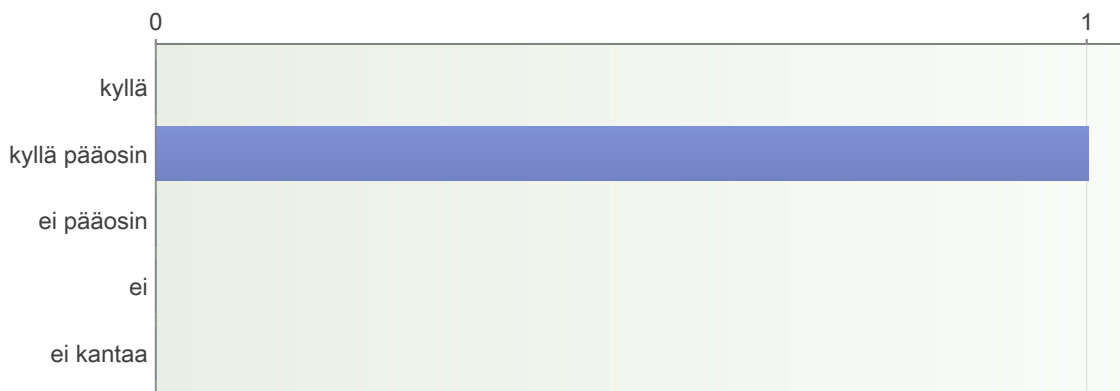
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Runsaasti tukea tarvitsevia on asiakaskunnassa paljon. Tämä on erittäin tärkeä asia valmistella huolella. Miten tuettu päätöksenteko sopii yhteen palveluiden yhteensovittamisen kanssa, josta vastuu liikelaitoksella? Uudistuksessa on riski perhe asiakkaana -käsitteen unohtamisessa. Valintojen tekemisen ikärajaksi on esitetty 12 vuoden ikää, joka on liian alhainen.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

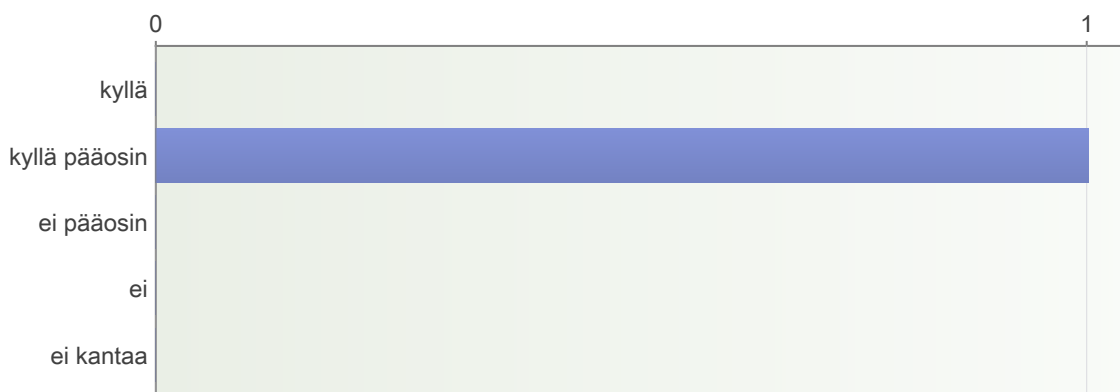

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

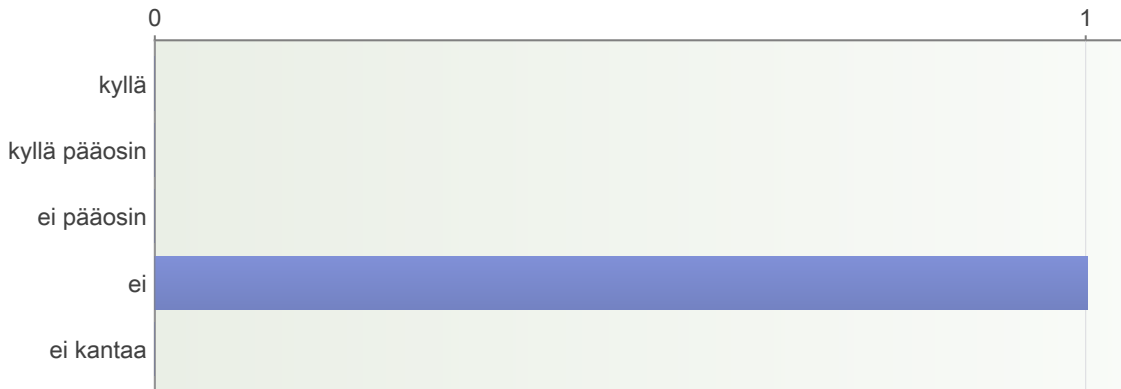

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

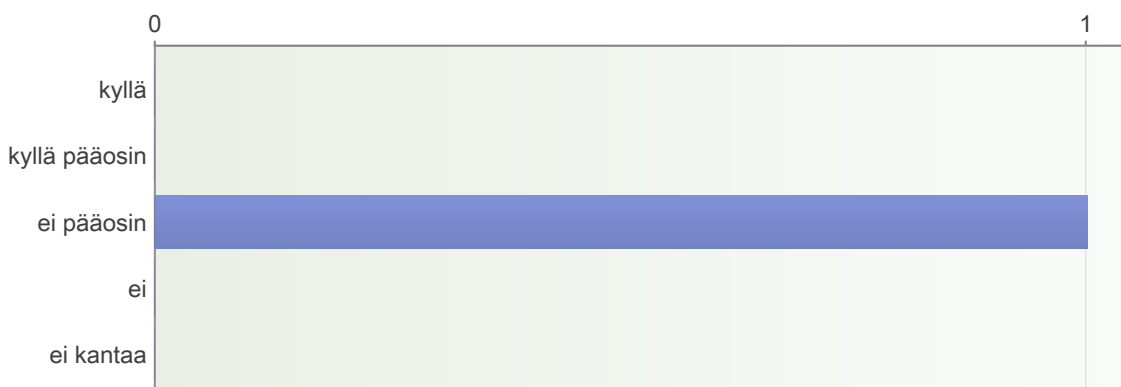
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla ja julkisella palvelutuotannolla ei ole tosiasiallista mahdollisuutta kilpailla yksityisen sektorin kanssa. Yhtiöittämisvelvoite saattaa julkisen palvelutuotannon kestävämpään tilanteeseen, koska liiketoiminnasta ei ole julkisessa palvelutuotannossa kokemusta. Yksityinen palveluntarjoaja on myös aikataulullisesti pystynyt varautumaan julkista tuotantoa helpommin. Julkisten palveluiden yhtiöittämisvelvoitteesta tulee ehdottomasti luopua.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

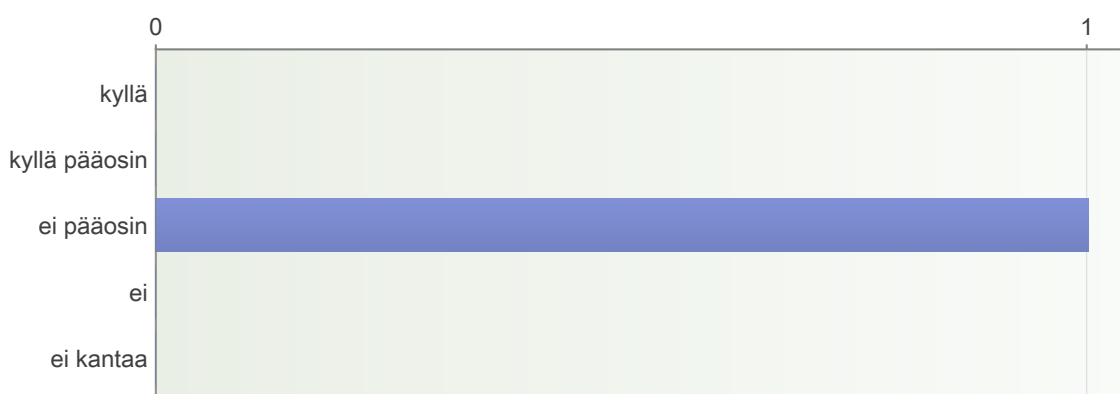
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kapitaatiomalli ilman kokonaishoidon vastuuta mahdollistaa kerman kuorinnan toimintatapana. Lähetetehtailu edelleen liikelaitokseen suuri riski.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

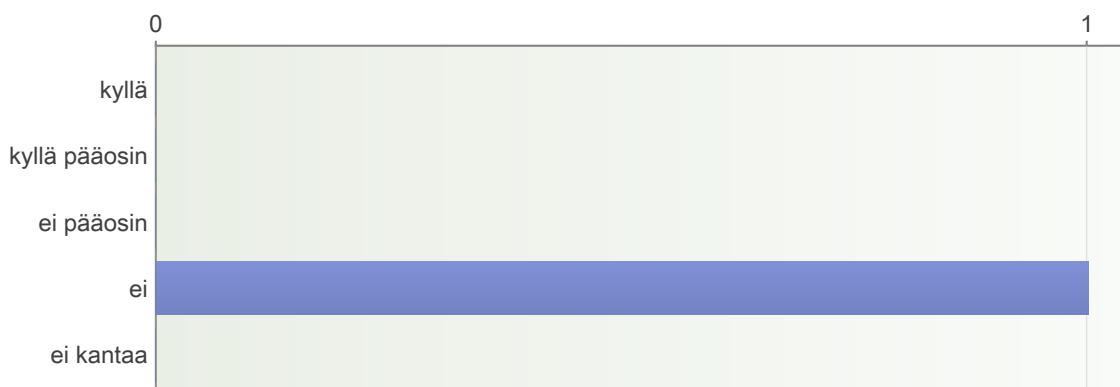
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valmistelu ollut tältä osin liian puutteellista.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

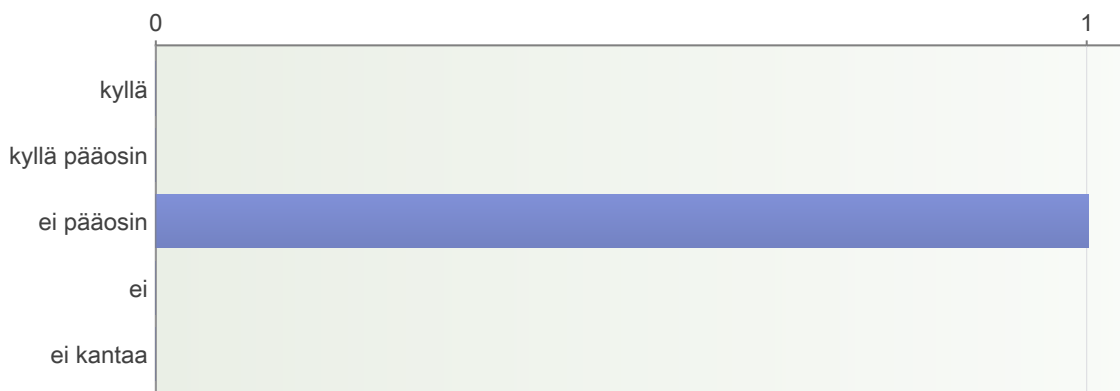
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Onko perusteltua eriyttää asiakasseteli ja henkilökohtaisen budjetti siirtymäajasta? Julkisella palvelutuotannolla ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia vastata kilpailuun (rekisteröityminen)

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

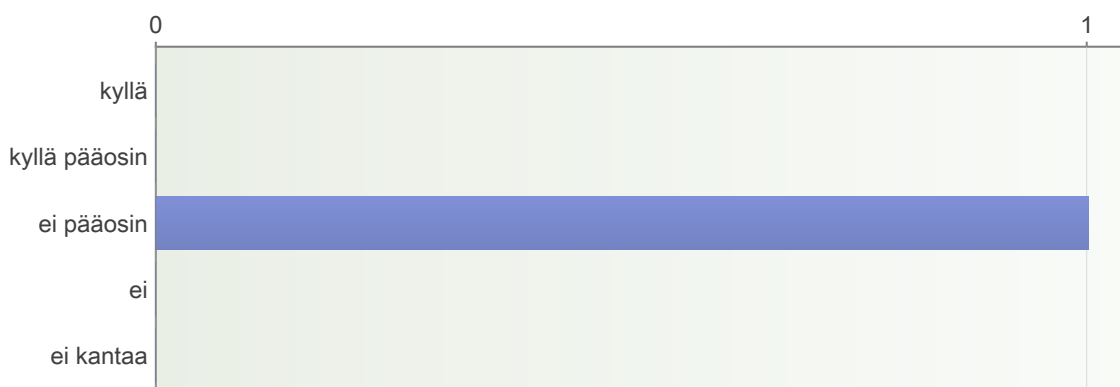
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli, maksuseteli ja henkilökohtainen budjetti eivät tue maakunnan ohjausmahdollisuutta ainakaan nykyisillä budjettiraameilla.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

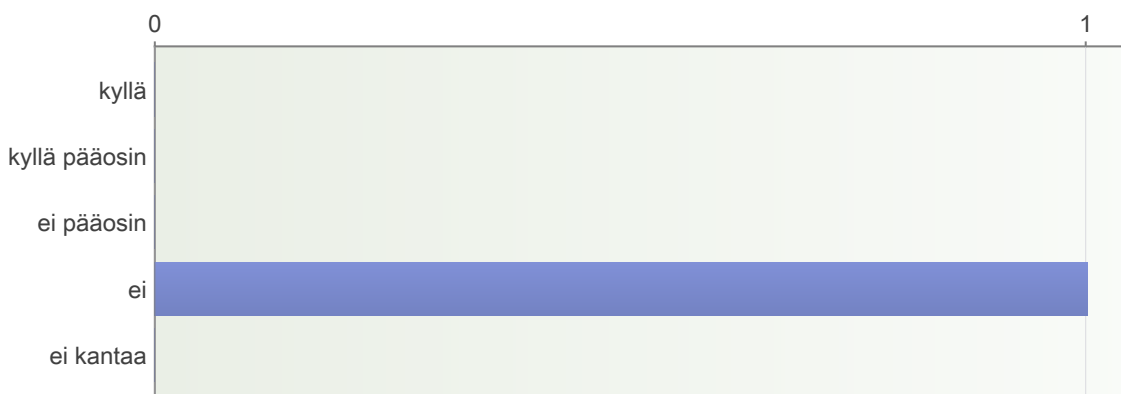
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys tukee yksityisen sote-markkinoiden syntymistä merkittäväällä tavalla, mutta hankaloittaa/estää julkisen puolen mukaan tulon markkinoille.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Sotekeskusten palveluvalikoima on laaja, pienet toimijat tai pienten toimijoiden muodostamat osuuskunnat eivät kykene pyörittämään sote-keskuksia (pl. suun terveydenhuolto). Ns. kolmannen sektorin mahdollisuudet olemattomat. Rooli tulee olemaan ainoastaan alihankintana. Kansainväliset isot toimijat tulevat kaappaamaan markkinat eikä Suomen valtio tule tästä taloudellisesti hyötymään.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

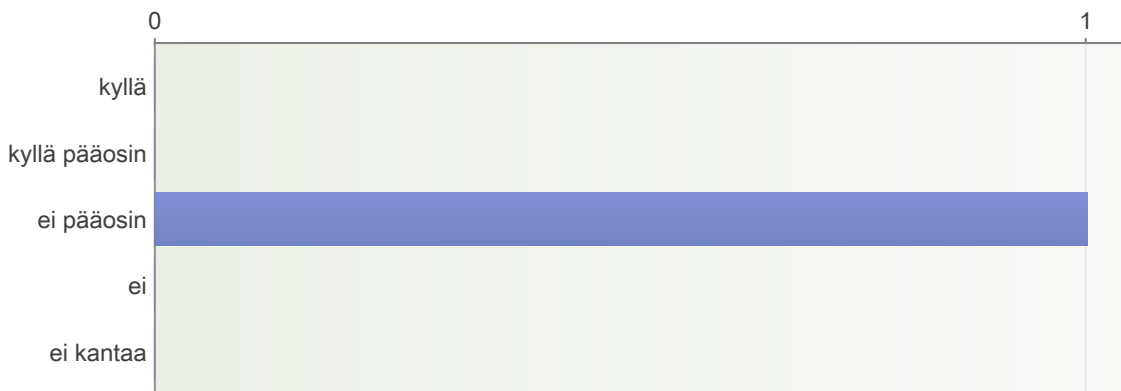
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Kokonaisuuden hallinta puuttuu. Heikoimmassa asemassa olevien tilanne ei esitetyllä uudistuksella parane.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

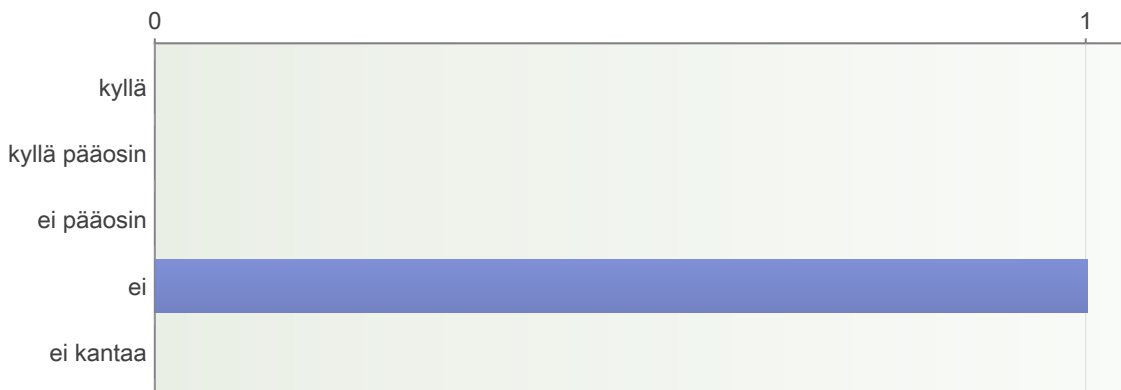
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riskinä potilasturvallisuus, tiedonkulku, konsultointimahdollisuudet, pirstoutuminen ja eriytyminen suhteessa muihin terveystalouteen.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Arviointi erittäin puutteellista, valtion panostus valmistelutyöhön olematonta ottaen huomioon sen kuinka suuresta muutoksesta on kyse. Tästä seuraa se, että valmistelu tulee olemaan pitkälti kesken 1.1.19. Resurssipuutteet ovat merkittävät. Keskeisiltä osin valmistelu 1.1.19 tulee olemaan varsin puutteellista esim. ICT:n osalta. Pelkästään perustoimeentulotuen siirto Kelalle tuonut suuria ongelmia kaikista heikoimmassa asemassa oleville. Sote-uudistuksessa kyse monikertaisesta muutoksesta. Kokemus tällaisista muutoksista edellä mainittuun vedoten ei ole kovin positiivinen. Niin perustoimeentulotuen siirrossa kuin valmistellussa sote-lainsäädännössä on unohdettu ihminen moniulotteisena. Sote-palvelut eivät ole pelkkiä tulonsiirtoja tai leikkausten ja muiden "temppejen" tekemistä vaan sote-palveluissa autetaan ihmistä hänen omassa arjessaan ja ympäristössään ja elämän haasteissa. On surullista huomata, miten maakunnissa tehty hyvä kehitystyö esim. perhepalveluiden ja verkostotyön osalta on unohdettu ja syrjäytetty.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kuntayhtymän rooli muuttuu maakunnan liikelaitoksen sotekeskukseksi

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu kokonaisuudessaan mahdoton, kun ottaa huomioon kuinka vähän valtio on suunnannut taloudellisia resursseja valmisteluun. Nykyisellään uudistus ei anna mahdollisuuksia tavoitellun tehokkuuden ja taloudellisuuden lisäämiseen tavoitellulla 3 miljardilla eurolla vaan todennäköisempää on, että kustannukset merkittävästi kasvavat. Uudistus perustunut suuresti siihen, että kunnat ja kuntayhtymät huolehtivat valmistelusta omalla kustannuksellaan, vaikka menettävät nämä ko. palvelut ja oikeudet kokonaan. ICT ja tiedonkulku ovat erityinen ongelma, niiden osalta valmistelu on täysin alkutekijöissään. Valinnanvapauden valmistelu tulisi keskeyttää eikä yrittää tehdä näin monimutkaista muutosta kerralla.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.